This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

**Usage guidelines**

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

**About Google Book Search**

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

PG
5025
.P62
v.8

# POETICKÉ BESEDY.

(REDAKTOR: JAN NERUDA.)

ČÍSLO VIII.

---

# VŠEDNÍ ŽIVOT.

BÁSEŇ

KARLA LEGERA.

V PRAZE.
NAKLADATEL: ED. VALEČKA.
1883.

91 B 71

Leger, Karl

# VŠEDNÍ ŽIVOT.

## BÁSEŇ

KARLA LEGERA.

(POETICKÝCH BESED ČÍSLO VIII.)

V PRAZE.
KNIHKUPECTVÍ DR. ED. GRÉGRA & ED. VALEČKA.
1883.

STANFORD UNIVERSITY
LIBRARIES
Stacks
NOV 18 1980

PG5005
P60
1.5

Tiskem dra Ed. Grégra v Praze.

## I.

### Několik úryvků z listů sl. Boženy sl. Serafínce.

1.

Má Serafínko! — Plna nepokoje
dnes tobě píšu. — Celá duše moje
se chvěje touhou, srdce v ňadrách buší,
neznámé blaho v ned leku tuší.
Ó, jak se těším! Celý boží den
sním o svobodě, kuju divné plány,
jak uletím z těch hrůzně žlutých stěn,
kde před světem jsme byly uschovány,
kam nesměl vejít mužský jediný, —
kde věčností nám byly hodiny, —
kde učili nás žvanit po francouzsku
a na klavíru zahrát deset kousků, —
kde romány jsme četly potaji. — — —
Opustím ústav. — Nepoznaným citem
se ňadra moje bouřně zvedají.

Myšlénky moje bloudí pod blankytem
a s duše divem padá všechna tíž. — — —
Jak blaze mi! — Jsem volnou zítra již! —
Můj otec najal velkostatek malý. —
On hospodář je věru dokonalý,
jsa v poli však, tu doma bez dohledu
ke škodě musí nechat čeládku. —
Nuž, uvidíme, zda-li nedovedu
být paní v domě! — V milém pořádku
vše urovnám a konec bude zmatku
a energickým ruky pokynem
vše v okamžiku změním jediném. —

Znám úkol svůj. — Svou milou dobrou matku
chci nahraditi otci podle sil, —
chci být mu vděčnou, že mne vykoupil
z těch žlutých zdí. — Ó, jak se velmi těším,
že budu paní, vlastní paní svou!
Však přes to vše se nikdy neprohřeším
na věrném svazku našich srdcí dvou, —
vždyť miluju tě! —
Zítra ráno tedy
vyjedu odtud. — Ještě naposledy
pohlédnu v okno, — víš, tam naproti,
kde hezounký se student lopotí
se školní prací, — při tom přes ulici
k nám v okna snivý pohled upírá — —

Buď s bohem na vždy, hochu bledolící, —
mně vyhlídka se jiná otvírá! —
Já budu paní, — v hezkém letním kroji,
zástěrku bílou vždycky před sebou,
přecházet budu s plnou velebou
po dvoře širém, — krmit drůbež svoji — — —

Vše před očima vidím v barvě svěží. —
Dvůr osaměle mezi lesy leží. —
Dům, — panské sídlo dávno opuštěné, —
snad býval kdysi nedobytným hradem,
snad vídal boje, vítal rytíře. —
Gotická okna, římsy, arkýře
zakrývá břečťan, bujné snítky žene
do tmavých síní. — Podobizny řadem
po stěnách visí obetkané plísní. —
Duch minulosti vane odevšad
a jakás duma každého tu tísní. —
Pod okny mými spustlý bují sad,
v něm sochy šedé, šumné vodotrysky. —

Však, — mně by jistě smutno bylo tam! —

Snad — pravím: snad! — tam bude zámek blízký,
v něm mladý hrabě. — Někdy večer k nám
na bujném koni přes pole se pustí —
— — — — — — — — — — — — — —

Pst! — Cosi náhle přede dveřmi šustí — — —
To madamme vešla. — Ach, ta protiva!
Do koutů všech se ostře podívá
a nařizuje — s kašlem neustálým —
bych šla už spat, — že marně svíčku pálím. —
Nejhorší prosa zní v tom jejím hlase! —

Nuž, s bohem buď, — však budu psát ti zase!
Pa, drahoušku! — Jak svitne jitřenka,
jsem volnou tak, jak moje myšlénka!

2.

Ó jak jsem ráda z Prahy odjížděla!
Na křídlech touhy moje duše celá
o závod s vlakem létla v nepokoji.

Na osamělé, malé stanici
již čekal otec; vzal mě v náruč svoji
a jako pírko do kočáru vsadil
a líbal mne a s úsměvem mne hladil
svou drsnou rukou zvolna po líci. —
(Ten kočár praská, jak naň noha vstoupí —
však otec slíbil, že mně nový koupí.)

Již povoz hnul se, — drnčí po kamení, —
já oddala se dětinskému snění.
Zavírám oči, — chci být překvapena,
vyhlédnu z vozu teprv u cíle. — —
Má fantasie touhou roznícena
již maluje mi zámky spanilé. — —

Zeď hradební se kolem dvora táhne
a čeleď všechna čeká před branou,
mne uviděti každý touhou práhne.
A starý klíčník vztýčen mezi nimi,
sníh na hlavě, jak javor v prostřed zimy,
však silný posud, s tváří zedranou
všelikou strastí, — palašem snad taky, —
upírá v dálku pronikavé zraky. —
On ve starém tom zámku od kolébky
věk tráví svůj a všechny pověsti,
jež v pustém sadě stromy šelestí,
či které kryje rovů trávník hebký,
on ukryl pilně pod klenbou své lebky
a za malinkou sklenku vodky jen
ti starých pánů vyčte rodokmen. — —

Sny podivné se kol mé hlavy točí. — —
V tom kočár stanul a „Jsme u cíle!“
můj otec praví. — Otevírám oči. —
Kde vidiny jsou moje spanilé?
Gotický zámek, arkýře i věže?
kde klíčník, který jejich báje střeže?

V rovině nudné stojí velký dům. — —
Je obílen a na něm střecha rudá,
ze hladkých stěn se na mne dívá nuda
a komín velký ční tu k oblakům,

(lihovar jednou prý tu také býval)
Kol domu stáje, hrozné stodoly. —
Sad kde je? — možná, že mi dům ho skrýval?
Les? — tu a tam jen stromeček se kýval
a za stodolou čněly topoly. —

Dvě staré služky přede mnou se klaní. —
Nuž tedy zde jsem ode dneška paní! —

---

*Douška.* — V tom našem dvoře sotva žili reci
a žádnou pověst o něm nezná lid, —
jen od šafářky zaslechla jsem přeci:
že pachtýřem tu dříve býval žid.

3.

Zas navrací se poklid do mé hrudi. —
Již tady zvykám trošku, — bohu dík! —

Na východ okna má můj pokojík
a ranní slunko ze spaní mne budí. —
Když první den mě tady probudilo,
jak teskno, smutno mojí duši bylo!
Záslonu v okně lenivě jsem zvedla
a po krajině rozmrzele hlédla. —
Hle, na východě rudé záclony
též pozvedly se, — slunko z nich se dívá, —
my vstaly stejně, — k pozdravu mně kývá. —

Před okny pole, — dlouhé záhony
se rovně táhnou. — Páskou smaragdovou
je dělí meze. — Po žních právě bylo,
pluh půdu kypřit počal pro žeň novou. —
Jsou pole holá. — Jenom řepy lán
se zelená. — Zlý osud řepě dán, —
jak pastorku ji nebe obdařilo. —
Daleko před ní prchá poësie! —

Však já ji vídám někdy ráda přec! —

Nu, zvykám tu! — Jak šíré plochy kryje!
když zlatou mlhou svitne záře denní,
co perel jí se třpytí na lupení!
A s bystrým chrtem švarný myslivec
zeleným mořem semo tamo pluje,
ze hnízda plaší hejna koroptví
a k našemu když dvoru dovesluje,
tu obyčejně u nás zakotví.
Je advokátem v nedalekém městě
a ohlíží se pilně po nevěstě. —
Nu, řeknu to, — že po mně okem střílí, —
však, ubožák, se nehorázně zmýlí. —
Je hezkým dost — — —
Leč kam to zabíhám!
Vždyť krajinu ti naši líčit mám!

Když hlédnu oknem, vidím pole šírá,
tu a tam stromek suchem na nich zmírá.
Na sever půda pomalu se níží, —
tam zeleň lučin vábí bludný hled.
Tam Labe zvolna v houštinách se plíží,
v oklikách divných jako had se vine.
Tu a tam svitnou jeho vody sinné
v rákosí bujném. — Volně naposled
širokým proudem k západu se bere.

A po lučinách stojí vrby šeré,
či dub, či olše dumá jednotlivě,
neb ve skupinách vedou rozhovor
a v kalné vlny hledí zádumčivě. —
Za řekou v dálce tmí se jakýs bor
a za ním v mlhách řetěz nízkých hor. —

Za jasných dnů je vidět Krkonoše. —
— — — — — — — — — — — — — —

Mně se tu věru líbit začíná
a život zdejší není bez rozkoše.
Když na večer již slunko zhasíná
a zlatou pršku po krajině hází,
tu vyjdu v pole. — Sad jen dvoru schází.
Však pode dvorem rokle hluboká,
ji vodní příval v pískovcové skále
kdys vydlabal a s jara ryje dále.
Tam na dně rostou růže divoké
a bují trávník. V něm se pramen tají.
Topoly šumné z hloubky vyrůstají,
však nejvyššího stromu temeno
nad skalní hradbu nikde nevyčnívá.
Kol ticho je a všechno zeleno·
a hvězda jen se ke mně v propast dívá.

Tu ztrávím často večer v polosnění.
A jindy zase přijdou hosté k nám, —
já sklenky čaje hbitě dolévám.
Společnost u nás málokdy se mění.

Jsou otcovi to všichni dobří známí.
Advokát z města, Nimrod veliký
a nejhroznější křikloun mezi námi
co Čech se všude chválí ocelový,
pro vlastenecké žije podniky
a přispívá k nim nadšenými slovy.
Však u mne ztrácí odvahu svou všecku
a mluví se mnou vždy jen po německu.

Pan purkmistr tu s vážnou sedá lící
a na čele si mačká bradavici
Jej lékárník vždy suchý doprovází,
má v kapse každé sbírku divných frází,
hroznými vtipy každého tu děsí. —
Ten bradavici nemá na čele,
však levé ucho za to stále mne si. —
Též mladý Tuček, statkář z nedaleka,
tu bývá někdy, — na můj úsměv čeká.

Tak večer vždycky ztrávím vesele.
Jen zřídka nám tu harmonii ruší
pan farář ze vsi dlouhým kázáním,

má velkou starost zvláště o mou duši. —
Já odbyla ho jenom usmáním. — —

Toť naši hosté. — Jako paní domu
já vonného jim čaje nalévám,
podávám cukr a svůj úsměv k tomu.
Ó, ani nevíš, jak mi vše to sluší!
Tu častokráte i pan farář sám
na moji hříšnou zapomíná duši,
mou ruku tajně tiskne pod stolem
a zrak mu hoří divným plápolem, —
zvlášť, má-li při tom hodně rumu v čaji.
— — — — — — — — — — — — — — —
Tak večery nám rychle utíkají. —

Ach, na konec si ještě vzpomínám
Též doktor Volný někdy zajde k nám. —

II.

## Z denníku slečny Boženy.

Jsem vesela a samý žert a smích
a nové kousky každodenně spřádám,
i na úkor té úcty, kterou žádám
co panovnice od všech domácích.
Tatínek často, když mě vidí hrávat,
se trochu mračí, hlavou zakroutí
a ptá se: „Děcko, kdy se budeš vdávat?“ —
Ó nemám chutě hlavu sehnouti
pod cizí jařmo! — Zde jsem sama paní
a vůli mé se i pan farář klaní.

Však za noci, než spánek přemůže mne,
ve hlavě táhnou myšlénky mi temné.

Dnes ze svého jsem lůžka v dumách vstala
a všechny knihy svoje zotvírala,
však nepřečtené opět zpátky kladla.
Tu knížka malá do rukou mi padla:

Můj starý denník! — V dívčím ústavu
v něj psávala jsem dětské fantasie. —
Nuž, péro sem! — Chci pro svou zábavu
v něm pokračovat. — Papír všechno snese
a beze stopy mnohou slzu vpije.
Proč se to péro v ruce mojí třese? —

Již druhý měsíc jako v poušti tady
bez přítelkyně trávím život mladý. —

I v Serafíně jsem se sklamala.
Co v posledním mně listě napsala!
Že koketou jsem, ještě pyšnou k tomu,
však že si brzo křídla popálím. —
Ať jenom jde! — Já dobře znám a vím:
už závidí mně, že jsem paní domu.

Ach, věrná družka tady schází mně,
jež cítila by se mnou upřímně,
jež jako sestru by mě milovala
a po francouzsku trošku mluvit znala.
(Ó, bože, bože! k tobě ruce vzpínám,
už gramatiku zcela zapomínám.) —
O blahu lásky bychom spolu snily,
mé nápadníky vzdorem umučily. —
Však hezčí než já nesměla by být!
Takovou družku přála bych si mít! —

Ach, v této poušti sama jen se trápím,
zástěrku bílou tajně slzou skrápím.
Mám se služkami hovor zapřádat?
Či vesnické snad dcerky požádat,
by přišly ke mně? — Hrubé ruce mají
a po francouzsku sotva mluvit znají!
Však proč se trápit marnou nadějí?
Chci trpět vše, — když osud jinak nedal.

Jen v rokli skalní chodím častěji. —

Však co tam asi podvakrát již hledal
pan doktor Volný? — — —
Dosti! — Pozdě již
a měsíc bledý záclonou se dívá. —
Má lampa syčíc zvolna dohořívá. —
Chci usnouti! — Mé srdce ztiš se, ztiš!

---

Nad svými účty v dumách otec sedá
a na otázky odpovědi nedá.
A počítá a píše bez únavy
až do noci. —
Mne čísla málo baví!
Je otec mrzut, ale není skoupý,
již slíbil svatě, že mi klavír koupí. —

Čas dlouhý je mi. — Budiž bohu chvála,
že utekl mi opět jeden den. —

Dnes u mlatu jsem hodnou chvíli stála. —
Šest uprášených, otrhaných žen
mlátilo žito. — Nerada tam bývám,
jen s hrůzou na ně z daleka se dívám.
Mně hnusí se ten selský, hrubý lid!
Cep těžký právě odložily stranou
a na snídani padly přichystanou.
Jim z oka zíral jenom tupý klid.
Jen stará Málka nemá, co by jedla,
zrak bezvýznamný někam v dálku zvedla
a modlitbou se chvěje její ret.
Je nejstarší z nich. — Bůh ví, kolik let
již bloudí světem nebohá ta žena
a prací věčnou k smrti unavena
teď ústrky jen všady snášet musí. —
Ostatní sotva k ní se ohlédnou.
Jen velká Vítka ve dlani smích dusí,
cos druhým šeptá, až pak najednou
se na hlas táže Málky šedovlasé:
„Nu, vyhnala vás dcera z domu zase?“ —
Jen hlavu sivou kloní stařena.
„Ba! poslední mně sousto z ruky vzala
a na svou matku pěstě zatínala
a klnula mi jako šílená. —

Nu, bůh jí odpusť! Hladem padnu kdesi
a pohled můj ať ve spánku ji děsí!
Čím dřív, tím lépe! Kéž to dnes je již!“ —
V tom jedna z druhých chleba podala jí. —
A její zraky slzou jen se ptají:
Proč nenecháš mne hladem zemříti?
Však do chleba se ruce zatínají
a k ústům lačným dychtivě ho zvednou.
V tom ze dvora se s křikem vyřítí
dvé dětí malých. — Sotva Vítku shlednou
hned „Chleba!“ křičí a k ní klusem letí.
Nezdárné dcery jsou to obě děti. —
A stará Málka chleba s nima dělí, —
však za okamžik vyrvou jí ho celý. —

Ten pohled na ně pobavil mne chvíli. — — —
Pak odpoledne byl tu advokát.
(Vím, přijel za mnou, — ale jak se mýlí!)
Na tváři otce bylo chmury znát,
on hlavu klopí, trpělivosť ztrácí
a omluviv se jakous nutnou prací
nás nechal samy. — Hola, jak se točí
pan advokát a láskou hoří jen!
Já z plné duše smála se mu v oči.

Tak uplynul mi krásně celý den.

Dnes opět přišli hosté na večeři. —
Jak divným zrakem lékárník mne měří,
když podávám mu přes stůl sklenku čaje!
Ten starý hříšník! Žár mu v oku hraje,
když volný rukáv s mého lokte spadne
a sněhem svitne pod ním páže vnadné.
Jsem, milý pane, krásnou, vím to, vím,
však o váš obdiv věru nestojím. —
Pan purkmistr se všudy za mnou díval
a chvílemi se divně pousmíval, —
ten vážný pán se, myslím, také chyť!
A hrozně týral vlastní bradavici,
nesmysly koktal jako na radnici,
když bez přípravy musí promluvit.

Jak motýlek, jenž chytnouti se nedá,
já laškovala stejně se všemi.

Tu pana Tučka ptám se, cože hledá
tím žhavým okem stále po zemi?
On zarděl se a rozhněval se trošku,
neb okem žhoucím stíhal moji nožku.

Z mých vlasů stužku našel advokát
a pod stolem ji, chudák, líbal skrytě.
Tak ztrávili jsme večer znamenitě. —
Jak s loutkou dítě umím s nimi hrát

a malou ručkou pyšné hlavy skláním.
Ó, mějte, páni, vřelý za to dík! —

Když umdleni jsme byli žertováním,
já přinesla svůj malý památník
a přinutila jsem je všechny hrůzou,
by podali si prvně ruku s Musou. —
Ó, jak se všichni při tom potili!
Lékárník psal: „Ó kvítku spanilý!
Má duše stůně, — hebkou ručkou svojí
se dotkni jí a v minutě se zhojí!“ —
Ne, nechci se vám plésti do řemesla! —

Svůj památník jsem purkmistrovi nesla.

„Ty's věčně má a já jsem věčně tvůj — — —“
On napsal, — náhle zbledl v tučné líci
a dlouho týral svoji bradavici.
Pak dodal: — „Štěstí u nás věčně stůj!“ —

Na čelo chmurné tloukl prsty svými
pan advokát, až dunělo to v něm,
po stropě hledal v zoufalosti rýmy.
Konečně napsal s bolným povzdechem:
„Ó, Afrodito z pěny narozená,
ty's bohyně, ty's čarodějná žena!
Ó, nymfo, vílo, božský anděli. —

já, — ach, ne, ne! co moje srdce cítí,
to nikdy, nikdy nelze vysloviti!“ —
Zpět podal knížku celý zardělý
a oddechnuv si krůpěj potu stíral. —

V mé oko s touhou mladý Tuček zíral
a chvějící se rukou zvolna psal:
„V mém krbu chladno jako pod mou hrudí.
Ta ruka, jež v mé duši jiskru budí,
zda na krbu mi rozžhne také plamen — ?“
Pak hledal rým, — já dodala jsem „Amen!“ —
Pan advokát mi stranou pošeptal,
že verše tyto dosti hezké byly,
však bůh ví, kdy a kde se narodily, —
že v kalendáři snad je Tuček sebral. — —

Pan farář sám již o mou knihu žebral
a počal psáti: „Máři Magdalena,
ta proti bohu láskou hřešila, —
teď za svatou je v naší církvi ctěna.
Kéž její stopou kráčí každá žena — – “

Já další práce jsem ho zbavila
a podala jsem knížku doktorovi,
On ani okem na mne nepohleď
a jako děcku rozumný když hoví
svou rukou pevnou mlčky péro zveď

a dlouho psal. — —
Ó, hněv mne posud jímá,
když jeho písmo vidím před očima. —
Vytrhnu z knihy lístek ten a jím
uhaslé dříví v kamnech podpálím!

---

(*Psáno o hodinu později:*)

„To nectí dívku, jestli oblétá
jak hejna much ji zástup nápadníků!
Je krásným květ, jenž rozkvétá
a přes nejlepší péči zahradníků
svou vůní sladkou hmyz a červy živí?
Zda každému se oku neprotiví,
byť ani lístek nebyl porušen?“ — —

To napsal doktor, — mravokárce ten! —

---

Sen příjemný jsem měla k ránu dnes. —
Mně zdálo se, že na kolena kles'
a přede mnou se bídně plazil v prachu
ten hrdý doktor, který beze strachu,
— prý — o mně tvrdí, že jsem koketou.
Po jeho tváři slza tekla vřelá
a ke rtu tiskl prudce ruku mou. —
Co dále bylo, již jsem zapomněla. —
Však před svítáním s tváří veselou

já vstala již a na dvůr vyšla z domu
a skákala a zpívala si k tomu
a myšlénky mé létly do nebe. —
Den podzimní byl v ranní toaletě
a župan z mlhy po širokém světě
pomalu vlekl. — Na krok před sebe
dohlédnu sotva, — vše se v mlhách tají.
Jen od stodoly ke mně dolétají
nejasné zvuky. — Stanu, naslouchám.
Dva hlasy mluví. — Znám je, oba znám!
Bujarým hlasem malá Vítka reptá
a jako děcko velká Vítka šeptá,
dvou rodných bratří něžné polovice. —

Tam někde u vrat stojí čekajíce,
až otevře jim šafář stodolu. —
Již deset let se vadí pospolu,
však jejich jazyk neumdlévá posud —
Jsou sirotky, — ach, krutý je ten osud! —
však mužům — bratrům — pán bůh milostivý
zachoval matku. — Hleďte, jaké divy
dětinná láska v ženách způsobila!
Z nich každá chce, by u ní matka milá
ztrávila klidně zbytek života,
chce chovat ji, by žádná trampota
se nedotekla její drahé hlavy. —
Ty hodné dcery! Jenom závisť praví,

že babka stříbro chová v truhle kdes,
že pro to o ni kruté vedou boje. — —
A sotva matka staré kosti svoje
u jedné složí k odpočinku dnes,
už zítra druhá zas ji k sobě vleče,
a jazyky — ty zvoní jako meče. —
Nu, matka z obou radost může mít,
neb každá z nich se chce jí zavděčit. —
Dnes po ránu již krutou vedou hádku,
kdo k matce mít má větší právo z nich, —
již vyčetly si obě po pořádku,
kde na sokyni která našla hřích.
Dí velká Vítka: „Ke mně matka musí,
tam u vás jenom hlad a bídu zkusí!
Ty s mužem svým se hádáš celý den!“ —
A malá soptí: „Kdo to může říci?
mám ráda muže, třeba nad sklenicí
on místo práce často sedí jen!
Však o tobě mi matka vyprávěla,
jak manžela jsi holí ubít chtěla,
když prohrál mzdu, již dostal za týden!“ —
— „Ten darebák! — však já ho mám předc ráda,
at jakou chce bůh na mne zkoušku skládá,
já svého Víta neopustím přec!“ — —
— „Ví matka dobře, že jejímu synu
bych odpustila ihned každou vinu,
jen kdyby nebyl taký opilec!“ —

— „Mám radši muže, než ty dozajista!
byť karbaníkem stal se nejhorším!“ –
— „Ta tvoje láska! to je láska čistá —!“ —
— „A tvoje láska! však já dobře vím — — —“
— „Já nejhezčí jsem dívkou ve vsi byla
a ženichů jsem měla na tisíc,
však jenom Víta jsem si vyvolila!“ —
— „Šest dětí muži jsem už porodila!“ —
— „Já budu jich mít věru ještě víc!“ —
Křik rozléhal se v teskném tichu ranním.
V tom přišel šafář. — Brzo taky za ním
mlatečky druhé. Jedna scházela, —
již asi týden těžce chorá leží
a doktor dí, že uzdraví se ztěží. —
Ach, doktor! Dobře, že jsem vzpomněla!
já mluvila s ním o samotě včera. —
Jed z jeho úst se řine jako z pera,
duch jeho prudký, čelo neoblomné,
myšlénky jeho sice divné jsou,
však umí mluvit čistou francinou —
a myslím, že je zamilován do mne. —

Jsem veselá a nic mne nevyruší. —
Dám do vlasů si čerstvou kytici
a navštívím tu chorou dělnici. —
Šat vezmu černý, — nejlépe mi sluší. —

Mha k zemi padla, přes hluboké Labe
ji větřík zahnal. — Slunko zasvitlo, —
paprsků jeho políbení slabé
se dotklo země. Kouzlem procitlo
pod mezí v poli hejno malých skřítků
Ti pletou, pletou z pavučiny síť,
přes každé stéblo i přes holou snítku
osidla vinou, smějou se a hrají,
hedbávím lehkým cestu zavírají. —
„Pojď, mladé srdce, chyť se, chyť se, chyť! —“
Ó, moje srdce nikdy nelapnete,
vy skřítkové, — ať amory se zvete!
Síť vaši ztrhám, - nejsem děckem víc!

A babí léto prstem chytajíc
jdu stromořadím ke vsi blízké s chvatem
a v opadaném listí rudě zlatém
se rozpustile jako dítě brodím. —
Teprvé u vsi závoj na tvář hodím,
by pohledem mne nikdo neuhranul. —
V tom doktora tu uzřím před sebou, —
on na mne hled' a udivený stanul.
Já podala mu volně ruku svou
a tážu se: „Kde chorá žena leží?“ —
Úsměšek trpký na rtu se mu kmit':
„Vlastnímu sluchu důvěřuju ztěží!
Vy, moje slečno, s takou tváří svěží

do očí bídě chcete popatřit?
Snad nevíte, čím zahnat dlouhou chvíli?
Nuž pojďte za mnou, máte-li dost síly!“ —

V chaloupku bídnou za vsí veď mne pak. —
Když dvéře zvolna otevřel a kynul,
bych vešla dál, — můj heroismus minul.
Dennímu světlu z venku zvyklý zrak
jen s namaháním vniká v jizbu šerou.
V líc doktorovi shlédnu s nedůvěrou.
„Kde nemocná?“ — On zašeptal mi jen:
„Ó, nevzbuďte ji! nerušte jí sen!“ —

V tom zrak můj u zdi chudé lůžko zhledl
a lékař k němu přistoup' potichu
a sněhobílou roušku zlehka zvedl. —
Já zřela pod ní dívčí tváře bledé.
S tak jasným čelem jenom beze hříchů
spát může dítě, které nedovede
než o ráji a o květinách snít. —

„Jak sladce spí!“ — já zašeptati chtěla
Však lékař pravil: „Mrtva! dotrpěla!“ —

To kráska byla. — Sotva uvěřit
já dovedla, že dělnice to pouhá.
Jak slušela ta černá kadeř dlouhá

ku bledé tváři, ku snivému čelu.
Dech bídy chladný nepozbavil pelu
to kvítko vábné. Na mysli mi tane,
(můj denník v ruce nikdo nedostane)
že krásou mne i předčila by snad!
Mně líto kvítku, který v jaře svad' —
a, bůh ví, proč jsem oči zakryla si, —
má slza padla v její černé vlasy.
V tom na kolena vrh' se přede mnou
pan doktor Volný. — Jiskrou tajemnou
mu plane oko, které ke mně zvedá,
svou vášní divou div mne nezděsí,
mou ruku líbá, — marně slova hledá,
jen jako ve snu polohlasem vzdychá:
„Za slzu tu mou duši vemte si!“ —

A muž ten chladný rozplakal se zticha. —

My slova více nemluvili spolu.
Moh' klamati mne jeho vroucí hled?
Ó, nebyly to věru slzy bolu, —
tot rosa lásky! — věděla jsem hned!

* * *

Hned časně ráno přijel advokát.
Vyhledal otce a pak dlouhou chvíli
v zavřené jizbě spolu hovořili. —

Ba nepřišel mi ani „S bohem!“ dát,
když odjížděl. — Já vešla udivena
ku svému otci, ale v leknutí
div nekřikla jsem. — Jaká divná změna
s ním stala se! On seděl bez hnutí,
šedivá hlava klonila se dolů,
na tváři bledé tkvěl mu výraz bolu
a pro sebe jen cosi šeptal matně.
Hned pro lékaře poslala jsem chvatně. —
Dík doktoru, již ve chvíli tu byl,
a o samotě s otcem promluvil
a potěšil mne, že to mdloba malá. —
Klid navrátil se opět v duši mou. —
Můj dobrý otec! Stokrát zulíbala
jsem jeho drahou hlavu šedivou!
On usnul zlehka, — volně oddychoval. — — —
Já s panem Volným vyšla po tichu. —
Jak jinak dnes se doktor opět choval!
Rty moje marně nutím ke smíchu, —
je zamlklý a vážně na mne hledí
a chmura jakás na čele mu sedí,
jak zapomněl by na včerejší den.
Snad neklamal mne jenom pouhý sen?
To chladné oko že též plakat umí?
Však nechať mocí na rtu povzdech tlumí,
já slyším přec, jak jeho srdce bije,
bouř divoká se pod hrudí mu kryje. —

On miluje mne! Dlouho již to vím!
Snad za své srdce najednou se stydí?
Mne neoklame divným hledem svým!
Do hlubin srdce oko mé mu vidí. — —
— „Té mrtvé dívce — pochlubit se smím, —
upletu věnec.“ —
Temně doktor praví:
— „Na jejím čele, kolem mrtvé hlavy
z trnitých větví těžký věnec leží, —
na trní krev, jak ranní rosa svěží
na vašich květech, sráží se a svítí.
Ubohé děcko! — Krátké jeho žití
boj stálý byl. Snad nalezne svůj klid
ve tmavém hrobě. — Proč se usmíváte?
Vy dcero štěstí, málo bídu znáte
a cizím je vám ubohý ten lid!“ —

V tom zvedá výše čelo zadumané
a divnou září náhle zrak mu plane.
— „Do srdce lidu vy jste nepohledla,
daleko stranou cesta vaše vedla,
vy neznáte ten život truchlivý.
Vás neranilo jeho ostré trní. —
Ó, žijte s lidem! Vždyť se neposkvrní
od jeho ran váš prstík vábivý!
Jen v duši jeho směle nahlédněte
a pro tu bídu v ňadrách svých ho ctěte.

Toť onen lid, jenž honil se smíchem
před sebou vrahů nenasytné davy,
svým cepem drtil pyšné panské hlavy
a černý prapor s rudým kalichem
až k nebi zvedal mocnou svojí rukou.
Dnes tichý je a ztýrán dlouhou mukou,
však pohrdání není hoden přec. —
Jen v oku jeho čísti naučte se —"
Tu zamlčel se můj pan vlastenec
a rozčilením ruka se mu třese.
Mně mimovolně smích se na tvář krade.
— „Kde všechno to jste asi, pane, čet'? —
Snad v modrém oku vesničanky mladé?" —
On nepromluvil, — zuby zatal v ret. —

Ten mravokárce! Sám to sotva tuší,
jak přetvářka ta velice mu sluší.
Chce lásku svoji ztajit ještě chvíli, —
však slzy včera již ho prozradily. —

*Douška.* — Zas otec zdráv je. — Na čele mu však
zbyl jakýs temný, neodbytný mrak.

---

S uvitým věncem šla jsem v onu chýž,
kde na dvéře smrt krutá zaklepala. —
Ve tmavé rakvi mrtvá dívka již
jak lilje květ, jak bílý anděl spala.

Nad její hlavou černý visel kříž
a u nohou jí svíce plápolala. —
Zelený věnec kladu na rakev
a v zadumání nad mrtvolou stojím. —
Je prázdno v jizbě, — skoro se tu bojím. —
V tom za mnou zavzní temně drsný zpěv.
Na prahu stojí s vypouleným okem
muž neznámý. — Zpěv na rtu již mu ztich'.
Ku rakvi vrh' se náhle divým skokem
a mocným proudem slzí vášnivých
a polibky jí bledé posel líce.
Mne neuzřel snad. — Vzdychá hlasitě:
„Zář ve tvém oku neuvidím více?
Já předvídal, že brzo zhubí tě
ta krutá bída, hlad a namahání
a přece s sebou strh' jsem tebe v prach!“ —
Mozolnou pěstí tepe do svých skrání
a volá, pláče, stená bez úlevy.
Mne před tím mužem pojal divný strach. —

Chci uprchnout. — V tom na prahu se zjeví
pan doktor Volný. — Mlčky kyne mi,
na rámě muži klade ruku svoji.
Jak zázrakem když náhle oněmí
ten prudcę vstává, mlčky před ním stojí. —
Pak hlavu sklopil, dlaní přetřel čelo
a vyšel z jizby. Za prahem pak znělo

jen jeho lkání. — „Opilec to!“ pravím.
A beze slova doktor okem žhavým
mě stranou měří, — pak se k rakvi kloní.
Jak nudným je dnes! v myšlenkách se divím.
Mám čekat snad, až hledem milostivým
mne přece poctí? S bohem jemu dám
a z chaty prchám s nadějí tou klamnou,
že dozajista rozběhne se za mnou.
On nejde však a marně počínám
se zastavovat u každého květu,
jenž roste cestou. — Marně oko v letu
zas tam se vrací, odkud noha spěje. —
Lítostí, hněvem duše má se chvěje.
Však hodím hlavou — a jen rychleji
ke dvoru kvapím pustou alejí. —
Žebračka stará cestou potkala mne. —

O babce té se všady povídá —
a nejsou prý to jenom klepy klamné —
že potajmu je trochu kouzelnicí,
a ponocný ji často uhlídá,
jak v doupěti svém v noci, při měsíci
do hrdla svého leje kapky třpytné
a s lahví v rukou tančí, výská pak.
Snad účinek to jenom samožitné? —
Však dojista má uhrančivý zrak
a na rtu jejím úsměv jedovatý. —

Jak uzřela mne, ruku mou i šaty
tisíckrát líbá. — Dvakrát marně zkusím
jí z drápů prchnout. Běda! slyšet musím
vše, co ji tíží, o čem vyprávějí
na stromě vrabci. — Z dlouhé řeči její
jen toto ještě pamatuju sobě:

„Dva velké statky v naší vísce jsou.
Již od staletí, v nepamětné době
dvě rodiny v nich v krutém žily sváru.
Tu tajnou lstí, tu mocí surovou,
hned pro mezník, hned pro píď suchopáru
vždy, všude jedna druhou potírá —
(Ta babka přece nečtla Šekspíra?)
Když jedné z nich dal pán bůh hezkou dceru
a druhé syna, — farář šedivý
chtěl srovnat jednou příkré protivy, —
(kus práce krušné byl to, myslím, věru!)
a k upevnění ujednané shody
se zavázaly slibem oba rody,
že děti jich si ruce podat mají. —
Když vídala jsem, kterak spolu hrají
ty děti obě, hned jsem věděla,
že jejich duše nehodí se k sobě.
Hoch spurným byl a často v divé zlobě
i družku bil. — Ta mlčky trpěla
a stranou jen si zaplakala trochu. —

Když dorostly, tu sotva že se znali,
ba myslím, že se sobě vyhýbali.
Zábavy hlučné líbily se hochu,
divoké pitky s divokými druhy,
že tatík sotva stačil platit dluhy.
A bledá dívka? Tajně jenom s knihou
se bavívala. — Jak by celou tíhou
jí na srdéčku ležel celý svět,
smích neosvěžil nikdy její ret.

Tu zádumčivost měla, — hádám, — z knih,
— prý — mnohému se zmate rozum z nich.

A přece si ji vedl od oltáře!
Jí chvěl se ret a bledly hebké tváře, —
on vesele, ba pyšně hlavu nes',
jak celý svět a celá naše ves
by patřila mu. — Vše to vidím posud.
Však nestálým a vrtkavým je osud!
Do roka oba ve hrob pochovali
své rodiče a jak by od těch dob
nad štěstím jejich uzavřel se hrob,
den ode dne jen větší strasti znali.
Muž vrh' se ve proud bujných rozkoší,
po krčmách dnem i nocí lenoší, —
až oba statky musel prodat židu.
A mladá žena? — Dříve znala bídu

jen podle řeči. Její ruka bílá
se těžkou prací brzo unavila.
Boj o život a život bez poklidu
a tajný bol jí život ukrátil.
Jak holubička, kterou uchvátil
do drápů dravec, tiše umírala, —
vždyť pro ni život malou cenu měl!
A na mrtvou si nikdo nevzpomněl, —
jen vy jste věnec na rakev jí dala.
Bůh vám to odplať!“ —
Tak jsem zvěděla,
kdo žena ta, jež ve vsi zemřela. —

Však doktor nešel. — Tma již byla v poli. —
Co zdrželo jej asi u mrtvoly?

---

Ó, dnešní jitro! Pláču, ale smích
se nedá nijak sehnat se rtů mých. —

Když po snídani odejít jsem chtěla,
mne z nenadání otec zastavil.
Na skráni mé se jeho ruka chvěla
a jak, by těžký boj jej unavil,
on hlavu klopil, oddychoval ztěží.
Já ptala se: „Co na srdci Ti leží?

Co trápí Tě?“ — Jen k zemi sklopil zrak
a dlouho mlčel. — Šeptem řekl pak:
„Víš, moje dcero, kterak miluji Tě!
Ty's mazlíček můj, jediné mé dítě, —
ó, chtěl bych, abys byla šťastnou vždycky!“ —
Hlas jeho zněl tak divně elegicky,
že jsem se ptala: „Ach, co na mne čeká?
Předtucha jakás moji duši leká!“ —

— „Vše věděti máš!“ s povzdechem mi pravil,
„rád bych se jednou starosti té zbavil,
jež ňadra rve mi jako dravý sup! —
Slyš! — Otec tvůj, mé dítě drahocenné,
je žebrákem! A tajně o svůj lup
se vlci radí. — Bouř se na nás žene
a hlad i bída naším údělem.
Jen jedna naděj dosud ještě zbývá —
ó, dítě, chceš mi býti andělem?“ —
A otec můj se teskně na mne dívá. —
Já mlčela a bůh ví, proč se v tom
mně zjevila ta mrtvá ve vsi žena
s mozolnou dlaní, prací uhnětena. —

— „Ratolest jedna z nadějí mně zbývá, —
je ve tvých rukou, chceš-li, tož ji zlom!“ —
Hlas otcův zase probudil mne ze sna.
„Sním?“ šeptám znova. — „Pravda je to děsná.

Jsem zadlužen.“ - „A komu?“ — „Dobře znáš
ty, kteří mohou o nás rozhodovat, —
vždyť častokrát dům hostíval je náš —
a vídával jsem, jak se znají chovat
ku tvojí krásе.“ — — „Ach ti milí hosté!“ —
— „Jen, milé děcko, zvykni pravdě prosté!
V jich rukou leží budoucí náš osud!“ —
— „Však Ty jsi pravil, že je naděj posud?“ —
„Advokát včera přines' rozhodnutí:
bych odpustil, že poměry je nutí
dél nečekat a vzít si, co jim patří.
Ti páni svorně jako rodní bratři
se chtějí spolu dělit o svůj lup!“ —
— „Však naděj Tvá? Ty's řekl, otče milý — —“
— „Já umluvil se s nimi o výkup
z té propasti. — Mne opouštějí síly — —.
Ó, dcero, odpusť! Ty máš býti cenou,
máš otci přinést oběť drahocennou! —
Ó, znám Tvé srdce a Tvůj vřelý cit! —
z jich drápů Ty mne můžeš vykoupit.
Ty znáš je všechny! Ó, rci, chceš být ženou
z nich jednoho? Tak úmluva zní naše:
tvůj manžel druhým dluhy zaplatí. —
Ó, dcero, mluv! či mám si zoufati?“ —
A otec na mne ohlédl se plaše,
co říkám as. — Já usmála se jen —
vždyť zdálo se mi, že to pouhý sen. —

Dva týdny dal mi otec k rozmýšlení. —

Ó, ženy, ženy! Tak se nyní cení
to srdce vaše, půvaby a cit! — —
Jak mnoho musí za mne zaplatit
ubohý manžel, než mne do objetí
smí přivinout? —
Chci o tom přemýšleti. —

---

Nuž rozhodnu! —
Být paní purkmistrovou
a s výše hledět na ten boží svět,
zavádět v kraji každou modu novou
a podle staré muže podvádět,
vždy baviti se jenom s honorací
a nechat líbat lidu vlečku svou
a nezmozolit ruku žádnou prací
a neunavit mozek myšlénkou, —
to nebyl by tak příliš hrozný osud! —
On vdovcem je a zachovalým posud, —
Ó kdyby jen — — — —
Či lékárníka snad
mám vyvolit a kouzlem vlastních vnad
mu povznést obchod, který klesá nyní?
jak volavka stát ve výkladní skříni. — —
Snad bych i s tím se jednou smířila —

Ó kdyby jen — —
Mám advokáta zvolit?
Nad vlastí drahou bych tím hřešila!
On zapomněl by nepřátely kolit
svou řečí ráznou. — U mých nohou jen
by kávu pil a dřepěl celý den,
jak Herkules, když vinul ženě len! — —
Mladého Tučka? — Snad bych volila ho!
U krbu doma zkvétá prý jen blaho
pro ženu každou! — Ale duši mou
jakési kouzlo mocí jinam volá
a bojím se, že více neodolá, —
u krbu nechce býti popelkou! — —

Co blaho jest? Jen křehké polní kvítí —
Chci milovat, chci celým srdcem žíti! —

---

Zas páni hosté přišli na večeři,
však méně hluku nadělali dnes.
Já viděla, jak vespolek se měří
žárlivým okem. Mlčky žízeň hasí
a padne-li tu přece slovo kdes,
to dojista se mluví o počasí. —
Jak skřipec měl by každý na jazyku! —
Ty jejich tváře, vážné proti zvyku

k bujnému smíchu mocí nutí mne.
Hovořím sama, kruté páchám vtipy
a mnohdy moje slovo upřímné
se dotkne jich, že uši maně schlípí
a sklopí zrak. — Jsem věru rozpustilá,
jak z ústavu bych děckem ještě byla
a přece, — bože! — mezi vlky tu
jsem beránkem, jenž na záhubu čeká. -
Ó, jejich spár mne věru nepoleká, —
vždyť ve svém srdci chovám v úkrytu
talisman lásky! — Bujně dovádím
a milý otec marně okem svým
mne napomíná, abych byla zticha. —
Jak baví mne, když z hloubi duše vzdýchá
pan purkmistr a zraky zvedá k nebi. —
Hle, lékárník jak bílé zuby šklebí,
toť věru jeho chlouba veliká! — —
Když advokát je v prostřed velké řeči,
jen hlédnu naň a hned se zajíká
a stáhne ret, jak chycen byl by křečí. —

Z nich bez milosti šašky sobě tropím,
ba, sklenku plnou několikrát chopím
a po řadě všem pánům připíjím,
by štěstí lásky brzo zkvetlo jim!
A chudáčkům pot na čele se prýští
jak lotrům, když je vedou k popravišti.

Ať naučí se aspoň bát se ženy,
když nemají ni krapet úcty k ní! —
Být otrokem si zvolna uvykni,
kdo z pánů tvorstva pýchou opojený
chce srdce její pelu mládí zbavit! —
Svým trápením ji aspoň musíš bavit!

V tom vešel doktor. — Jako vždycky málo
on hovořil a věru — bůh ví jen,
proč srdce mé se jeho zraku bálo.
Já oněměla. — Doktor zasmušen
se omlouval, že přišel v pozdní dobu —
že navrací se od čerstvého hrobu. —
Byl nalezen prý na hrobě té ženy,
té dělnice, jež ve vsi zemřela,
muž stuhlý mrazem, bídou umučený.

Společnost celá dlouho mlčela.
Pan lékárník jen vážně hlavou kyne:
pro pána svého pes prý taky hyne.

Vtip umlká a nedaří se žerty.
V rozmaru divném já se hrýžu ve rty
a za své kousky divoké se stydím.
Na jeho tváři vrásky černé vidím, —
červ bolu hrýže snad pod jeho čelem?
Ach, proč on není naším věřitelem!

Dnes rozprchli se brzo všichni hosté –
když loučil se, mně Tuček tajně děl:
„Ach, nezazlete mojí řeči prosté!
Vím, osud na vás trochu zapomněl. —
Ó, bože, bože! snad se proto rdíte?
Jsem přítelem Vám, — však to dobře víte
a v srdci mém se nikdy nesklamete!“ —
Já nemilostně jen se usmála:
„Co za mé srdce, pane, dáti chcete?“ —
A chudáka jsem státi nechala. — —

Je pozdní noc — a perem vládnu ztěží
a na mém srdci balvan bolu leží. — —
Pohlédnu oknem. — Aj, hle! venku sněží
a po kraji se leskne první sníh! — —

Hoj, vyjedu si zítra na saních!

---

Ó, u krbu je přece jenom blaze! —
Já z výletu se vracím zemdlena, —
mé tváře však to zaplatily draze,
mráz ovanul je bez milosti věru
a moje ruka jak led studená
dovede sotva ještě vládnout péru.
U krbu hřeju svoje nožky bosé

na prchlé jaro vzpomínám a sním
a svoji kávu zvolna popíjím. —
Jak moje srdce mnoho změnilo se!
Již nejsem více děckem důvěřivým,
nehledím na svět již tím okem snivým,
jež jenom květy všady vidělo.
Mne políbil už osud na čelo
a políbení jeho mrazí v duši
a srdce mé i kruté bouře tuší, —
však nelekám se! Pohodím jen hlavou,
chci býti dál tou růží usměvavou,
tou hrdou růží, která vládnout umí, —
však zoufat si? — ó tomu nerozumí!
Vždyt na světě vždy vládnout bude krása
a v lásce pravé jediná je spása! —

Jsem domyšlivou? — Hle zde Tučkův list.
Po vůli otce mám ho pilně číst
a přemýšlet. — Co Tuček otci píše?
To obchodní je dopis věru jen,
dlouhými účty zcela naplněn,
z každého slova chladný rozum dýše.
Však kde je cit? Snad v poslední té větě:
„Zde, pane, Vaše směnky, úpisy,
na jmění tom mé štěstí nevisí, —
snad jeho kvítek najdu v širém světě.
Jsem probuzen již z dětinného snění

co srdce lidské stojí, nevím sic,
však vím, že nelze koupit zapomnění.“ —

Ubohý mladík! Lituju ho více,
než snad si myslí. — Kéž mu bůh dá štěstí!
A já? — jsem děcko — chci však statně nésti
vše, — bol i strast, kde která na mne čeká.

A doktor? — bože! Jeho zrak mne leká, —
ten chladný hled! — Proč stále mlčí jen,
v mé přítomnosti proč je zasmušen?
co zamýšlí? —
Již dávno chci mu psáti, —
předsudků lidských měla bych se báti?
Proč moje ruka by se nyní chvěla?
jak muži mému by pak vládnout chtěla?!

---

*List slečny Boženy doktorovi.*

Již hodinu, ba déle přemítám,
jak nejlépe Vás osloviti mám.
Nuž, bez nadpisu lístek obdržíte,
laskavě sobě doplňte jej sám, —
a nejmilejší nadpis volit smíte.

Líc Vaši bych si přála viděti,
až list můj bude Vám se chvěti v rukou!
s ním duše moje spolu poletí
a věřte, že by zachvěla se mukou,
jak stínu stín by jenom uzřela
na Vašem čele. — Uhodnete jistě,
co chci Vám říci v kratinkém tom listě.
Oh, vím, že tak bych psáti neměla!
Však myslete, že nemocné jsem děcko
a lékař prý má právo zvědět všecko,
když u něho chce chorý hledat radu.
Nuž, v ruce Vaše rozhodnutí kladu,
ač nemoc má je — vím to — bez naděje —
Já miluju Vás! —
Ruka má se chvěje,
už odpusťte, že špatně píšu dnes! —

Za krátkou dobu v městě bude ples
a honorace dávno naň se chystá. —
Tam přijďte, pane, aspoň na chvilku,
chci zadati Vám první čtverylku
a budu se Vám líbit dozajista!

---

List dopsán je. — Kdo lásky poslem bude?
Kéž holubičku s křídlem bělavým
bych mohla poslat s ním! — —

V tom přede mnou se mihly tváře rudé
a slyším temný, přepodivný jek,
na ruce cítím horký polibek. —
Žebračka stará vnikla do pokoje,
k úsměvu nutí svadlé rety svoje,
až bílé zuby v nich se blýskají. —
Zub o zub děsně jako ocel zvoní,
jakmile k ňadrám sivou hlavu skloní. —
Jak zlého ducha jsem se lekla jí. —
„Co hledáš tady?“ — ptám se udivená.
S pitvorným smíchem babka divně stená
a v prachu se mně svíjí u nohou.
„Ach, smilování mějte s ubohou!“ —

Chci almužnou ji odbýt, marná snaha, —
suchými prsty po mé ruce sahá. —

S povzdechem těžkým v resignaci klesnu
zpět na pohovku a jen jako ve snu
naslouchám ženě. — Sotva cítím sama,
že každou chvilku vzdech mi uletí —
a ruka maně lístek pečetí. —

A hrozná babka počla od Adama
podivnou pověst šeptem vyprávět.
„Již prchlo mnoho dlouhých, smutných let

od doby té, kdy bývala jsem mladou.
V mé tváři nezbyl ani jeden rys,
jenž dokázal by, že jsem byla kdys
též hezkou, — švarnou. —
V duši mou se kradou
však znova, znova upomínky chmurné, —
jsem blízko hrobu, — ale srdce spurné,
to spáti nechce. — V rokli pode dvorem
před lety stála chudá bídná chýž, —
dnes po ní stopy nenajdete skorem
a planý šípek dávno roste již,
kde pod dohledem mladé zlatovlásky
se dařívaly růže — květy lásky. —
Zahrádka malá, kousek louky bídné
patřilo k chatě — uvnitř nouze jen,
a přece vše tu bývalo tak vlídné!
Sbor ptáků v houští pěje celý den
a celou noc — a přestanou-li oni,
zpěv mladé Anny v pusté rokli zvoní.

V zahrádce plné růží kvetoucích,
zpěv na retech a v modrém oku smích
já prožila v té rokli zlaté mládí.
Jak poklad svůj mne matka skrývala,
že lidskou tvář jsem skoro neznala. —
Však osud divně lidská srdce svádí!

Kol chaty naší jednou dělník šel
a v zahrádce mne maně uviděl
a zastavil se. — Brzy přišel znova
a promluvil tři, čtyři všední slova,
však víc mi řekl jeho žhoucí zrak.

I v naši chatu odvážil se pak
a dobrá matka přijala ho vlídně,
i k návštěvám ho zvala. — Dobře však
naň vyptala se po vůkolí dřív.
On životem se vytloukal jen bídně,
však hodný byl a poctivě byl živ.

Pak každý den jsem skoro vídala ho,
pod keřem růží láska zkvetla nám.
Jen s tichým vzdechem posud vzpomínám
na mládí svoje i na lásky blaho.
On mně jen patřil a já celá jemu. — —

Však dosti víte. — Dávno konec všemu!
Ó, byl to jenom krátký, krátký sen. —
Kdys v podvečer můj Václav zamyšlen
se loučil s náma a my se ho ptaly:
„Proč bledý jsi? proč oko Tvé se kalí?“
On bezstarostně pohodil jen hlavou
a zasmál se i v náruč svou mne chyť'
a šeptal mi: „To možná stín se kmit'
na čele mém!“ — A s tváří usměvavou

chtěl odejít. — Však já jsem hleděla
mu do očí, že nemoh' zmatek skrýti
a děl, že ve vsi na věž kostela
má novou báň prý zítra upevniti.
Však že ta hračka sotva za řeč stojí.
Zřel v oku mém snad tajný strach i žal
a zasmál se a tvář mi zulíbal. —
My za týden už měli býti svoji. — — —

A druhý den — ó smutné vzpomínání!
Již ozdobena byla vížka bání
a báň se leskla v dálku po kraji. —
V závratné výši skoro pod oblohou
dva lidské stíny jen se kmitají.
O slabé krovy pevnou opřen nohou
můj Václav stojí. — Jemu na ramena
vystoupil soudruh, statný muž to byl,
báň rozhřátým by kovem upevnil. —
Pod věží dole stála jeho žena
a dětí pět. — Kov syčící on lil
do štěrbin báně — a po ploše její
plynula proudem krůpěj za krůpějí
a na Václava mého déšť ten padá
a jeho skráň a jeho prsa mladá
olovo žhavé pálí, — dál se vžírá. — —
A Václav stál, — jak v mramor proměněn. —
Jen zuby zaťal, — dolů pod věž zírá. —

Svou nohou jak by o píď pohnul jen,
v hlubinu děsnou s věže soudruh sletí —
a dole žena a pět jeho dětí —
Můj Václav stál. — Když dolů sešel pak,
měl bledou tvář a kalný, vlhký zrak. —

Za týden potom nesli mně ho k hrobu
a zaházeli na vždy hrudami.
Jen upomínka po něm zbyla mi
a potom — potom. — Za kratičkou dobu
jsem byla matkou. — Ale dítě moje
jen jednou na mne hlédlo okem svým
a zhynulo. — Já plna nepokoje
je marně líbám, volám — — Nevzbudím
v něm život více. Čistá duška jeho
se vrátila zas k pánu tvorstva všeho,
snad zaleknuta byla bídou krutou,
jež na světě jen na ni čekala. —
A s okem suchým, s tváří nepohnutou
já svému děcku hrobek kopala
v té pusté rokli. — Mladý topol štíhlý
jsem vsadila pak na hrob dítěte. — —
Však dosti o tom. — Divně na světě
se mění osud. — Divé bouře stihly
mé srdce choré, ale z těžké hlavy
se paměť tratí. — Jarní příval dravý
zatopil jednou rokli hlubokou

a vzrůstal, vířil, s písní divokou
podrýval břehy, strhal naši chatku
a v její troskách moji pohřbil matku.
Co se mnou se však dělo, — nevím již.
Když prudká vlna zvedla naši chýž,
já padla v těžkou, nekonečnou mdlobu
a procítla jsem u malého hrobu,
u hrobu děcka, štíhlým pod topolem.
Vše ztratila jsem. — Utlumena bolem
mě opustila paměť, rozum, cit.
Jen pod topolem malý hrob mně zbýval,
naň nemohla jsem nikdy zapomnít
a každodenně, když se večer stmíval,
já zalévala topol slzami. —
Ta upomínka jenom zbyla mi. —
A v mohutný kmen mladý stromek vzrůstal
a — smějte se! — já věřím, že v něm zůstal
duch mého děcka. Listí jeho šum
že dítěte je nářek, plný bolu.
Mně svatým byl a tíže smutných dum
s mé hrudi spadla, jak jen u topolu
v mech sklonila jsem šedou hlavu svoji. — — —

Ze dvora dnes byl vyslán mužů tlum
do pusté rokle. — V divném nepokoji
jsem viděla, jak hotoví se k práci,
jak staré kmeny bez milosti kácí, —

i na můj topol míří ocelí. — —
Ó, smiluj se, má paní, anděli!
a rukou pokyň. — Nechat topol štíhlý
zdráv zůstane. Vždyť pod sekyrou jich
krev vytryskla by z něho v krůpějích!“ —
V tom její oči pomalu se zdvihly —
mé ruce líbá. — Usměvavě dím:
„Tvé přání, ženo, ráda vyplním!
Ty zatím dones tento lístek bílý. - — —“
— — — — — — — — — — — — —

Já dumala pak o samotě chvíli,
co pomyslí si o mně doktor asi?
jak zadiví jej moje odvaha! —
Šat ku procházce jsem pak vybrala si
a před zrcadlem srovnala své vlasy. —
Již předtucha mne táhla neblahá
ven ze dvora. — Však pozdě bylo již. —
Ku rokli sotva přiběhla jsem blíž,
mohutný topol právě padal k zemi
a v dálku zavzněl výkřik zoufalý.
Hle, stará žena leží pod větvemi.
S jejího čela na mech splývaly
krůpěje krve. — Plna nepokoje
jsem její ruku ve své dlaně vzala,
a žena ke mně zvedla oči svoje
a děla jenom: „List jsem odevzdala!“

a zemřela. — —
Hruď moji úzkosť svírá. —
Teď možná doktor list můj otevírá. —

---

Ples na venkově! Hrůza jala mne,
když do sálu jsem plachým vešla krokem.
Vše zírá ke mně vytřeštěným okem, —
toť svědectví je věru neklamné,
že toaleta moje spanilá —
ne obdiv jen — i závisť vzbudila. —
Já pocítila cosi jako pýchu —
trest ale kráčel v patách mému hříchu. —

Hned u dveří se jakýs mladík chopil
mé ruky směle, — do sálu mne veď'
a jako dívka cudné oči klopil
a hned se rděl a studem opět bleď',
jak zavadil jen okem o mé rámě,
jež z hedbávných se krajek dralo ven. —
Stydlivosť jeho k smíchu ponouká mě, —
on ale, chudák, celý rozechvěn
se zalil potem, jako v lázni parní,
a tvrdí mně, že spolek literární
ples pořádá, — on výborem že taky.
Pak upřel na mne holubičí zraky

a tázal se, zda souhlasiti mohu
s tou frivolností českých poetů?
To prý je jistě proti pánu bohu,
když mluví veršem ňader o květu. —
Tu zamlčel se zarděn přespanile
a pošilhával na mé páže bílé. —

Já na to dím, že česky málo čítám
a o verších že nikdy nepřemítám.
Však ode dneška, kdy jsem zvěděla,
že nad českou bych knihou musela
se jenom rdít, — že nechci ani okem
zřít českou báseň. — (Tu jsem vzpomněla,
jak v ústavu jsme tajně s Pavlem Kockem
se bavívaly. — Doby roztomilé!) —

Však nebyla zde k upomínkám chvíle. —
Aj advokát již ke mně klusem kvapil
a moje páže bez omluvy lapil
a v tance vír mne zpola mocí nes'. —
Ó, čemu u nás přezdívají „ples"!
Kotouče prachu nad hlavou nám víří,
vše strká se a rejdí zběsile,
ten letí sem a druhý nazpět míří
a třetímu v bok vráží nemile.
Rej nesmyslný, — bláznů závod pravý —
však naše dámy jenom tak se baví. — —

Pot horký splýval proudem po mé skráni
a rytíř můj — ten neznal slitování. —
Konečně přece ustál — bohu dík!
v odlehlý pokoj uvedl mě dvorně. —
U plných sklenic seděli tam svorně
pan purkmistr i suchý lékárník
a otec můj (já otce s sebou vzala).
Zde bavili se moudrým hovorem. —

Purkmistra jsem se mezi řečí ptala
(byl v literárním spolku výborem)
na české spisy, české literáty.
On krutě týral bradavici svou
a zamyslil se. — Potom rozehřatý,
snad duševní tou prací nezvyklou,
mně odvětil, že spisy nezná sice,
však mají prý tu v městě básníka,
jenž napsal veršů jistě na tisíce
a v umění tom velmi vyniká.
„Ať třeba deset všelijakých spolků
zábavy různé tady podniká,
z nich každému náš básník bez okolků
a k tomu zdarma proslov napíše.
Ó, takového nemá každé místo!“ — —
Lékárník na to: „Inu to je jisto!
V ohledu každém stojí nejvýše

ve vlasti české naše město rodné, —
co konáme, je vždycky chvály hodné.
Ku předu jdeme aspoň o krok denně — —“
a levé ucho mnul si spokojeně. —

Zda Hálka znají, ptám se opět jich
(kdys do rukou mně připletl se maně
německý překlad písní Hálkových).
A purkmistr mi řekl zadumaně:
„Hm, Hálek! Hálek! Taky o něm vím!
Náš básník však je jiný chlapík věru
a sotva kdo se může měřit s ním.
Když první rada vdával svoji dceru,
on napsal báseň — —“
— Náhle ze sálu
zavzněla hudba. — Všichni rázem vstali
a o překot mi rámě podávali. —
Já přehlédla je okem pomalu
a purkmistra, jenž na mne patřil němý,
jsem vyvolila sobě mezi všemi. —

On v potu plove, z hloubi duše vzdychá,
však na čele mu přece plane pýcha.
Zrak jeho stále na mých retech visí. —
A kolem všichni na hlas šeptali si:
„Tož purkmistrovou bude! jaké štěstí!“ —
Advokát prchal se zatatou pěstí,

a karty v rukou lékárník děl bledý:
„Neštěstí v lásce! — budem hráti tedy!“ —
a otce mého ohrál na čisto
a při tom smál se jako Mefisto.

Já bavila se dobře, — bez ohledu,
že purkmistr se celý láskou chvěl.
Mé slovo každé bylo plné jedu
a oko slzí — — — —
— Doktor nepřišel —
Však jsem si na něj nevzpomněla věru
a nevzpomínám. — Jenom mému péru
teď naivní zmínka uletěla mane — —
Ty řádky smažu, — slza padla na ně. —

---

Je pozdní noc, — já sama ještě bdím
s bolestí v prsou, — s okem slzavým — —
a divné dumy klíčí v mojí hlavě. — —

Byl krásný den a plachým slunka smíchem
již hlásilo se jaro ostychavě,
a pod oblohou v teplém vzduchu tichém
havrani zvolna táhli k severu. — —
Do pusté rokle šla jsem k večeru

vyhledat otce. — V příkré stráni holé
tam černou hlínu dával kopati
a rozvážeti pilně na svá pole
a počítal už, jak se vyplatí
as na nich řepa. — Ale u dělníků
můj otec nebyl. — V prvém okamžiku
mně zdálo se, že opřen o topol
opodál stojí. — Kráčím blíže, — běda!
to doktorova tvář je k smrti bledá. —
A v srdci mém se ozval starý bol.
Tak mimovolně jsme se setkali tu. —
K západu slunko chýlilo se níž
a vzduch byl plný růžového třpytu. —
V něm první muška kmitala se již
a na dně rokle skokem přes kameny
se řinul šumně potok zapěněný. — —

Stál mladý doktor mlčky — bez pohnutí,
já viděla, jak k úsměvu se nutí
a hledá slova. Kalný jeho zrak
spočine na mně a zas bloudí kolem. —
Konečně vzdychl a zachvěl se — bolem. —
K dělníkům rukou ukázal mi pak.
„Pohleďte, slečno“ — řekl nesměle —
„jak pod lopatou všude tam se jeví
v červené zemi vrstva popele
a střepy různé. Dělník jistě neví,

že našich předků popel z klidu ruší
a rozdrtí-li nohou sporé střepy,
jich cenu velkou sotva z dálky tuší. —
Hle, předků prach — co z něho vzejde as?
Já smála se: „Snad pěkná sklízeň řepy!“ —
On na mne hleď a zachvěl se mu hlas.
„Zde pohřebiště bylo v dávném věku. —
Ó, mnoho-li as dřímalo tu reků, —
hrdinských srdcí! — Vy se usmíváte?
Sem chodíval jsem v letě častokráte. —
Ó, s jakou úctou z popele jsem zvedal
bronzové kroužky, zlomky popelnic.“ —
Mnou lítost chvěla: To jen tady hledal?
Jen bídné střepy, kosti, — více nic?
Prach z mého srdce v troskách popelnice
snad by ho k sobě kouzlem vábil více
než srdce mé teď, které láskou žije. —
V tom cítila jsem, jak mi vlhne zrak
a do skrání krev vzbouřená mi bije.
On pomalu se rozhovořil pak
o zašlých dobách — a já omdlévala.
O hrobech mluvil, — mně jsem se ptala
na mladou ženu, která na podzim
zemřela ve vsi. — Velkým okem svým
pohleděl na mne, zamlčel se chvíli.
Mně zdálo se, že pracně sbírá síly.
„Nuž, povím všechno!“ — řekl, — „dávno již

Vám chtěl jsem psáti, — slyšte zpověď moji.
Snad srdce mé se trochu upokojí
a s hlavy spadne trud a bolu tíž. —
Vy ptáte se mne na tu ženu mladou
a v duši mou se upomínky kradou
a bodají mne ve hruď žíhadly.
Květ růže vidím dávno uvadlý.
Tak poprvé jsem uviděl ji bledou. —
Červ nemoce jí hlodal na ňadrech
a já stál nad ní marně taje vzdech,
bez rady zcela s celou svojí vědou. —
Na loži chudém jako mrtvola
ležela ona, — sama v pusté chýži.
Já viděl, kterak smrť se zvolna blíží —
do rána, myslím, sotva odolá —
Zrak zakalen, dech slabý je a vřelý —
V tom s rachotem se dvéře rozletěly,
muž hrubý vešel z těžka vrávoraje.
K nemocné jenom zdálky pohleděl.
„Co, ještě živa? Smrť s ní dlouho hraje!“ —
Hlas jeho děsně v chudé jízbě zněl. — —
S chechtotem divým nazpět odešel. — —
Ze mdloby právě nemocná se budí.
„Můj Karle!“ šeptá, — v tom mne zahlédla,
sepjala ruce na zapadlé hrudi
a kalné oči ke mně pozvedla:
„Ó, zachraňte mne! Musím, musím žíti!

Co on by tady počal beze mne?“ —
Horečkou těžkou její zraky svítí, —
jak odolat jich prosbě dojemné?
I samu smrť ty zraky uprosily,
že zadržela krutou ruku svou.
Jen zázrakem, — ne mojí zásluhou,
jí vracely se poznenáhla síly,
zrak nabýval zas klidnějšího lesku. —
Nad jejím lůžkem stál jsem den co den
a neslyšel jsem jediného steskú.
A vzdech-li zavzněl, — můj to vzdech byl jen.
Když pohlédl jsem v něžné tváře její
a viděl na nich úsměv prchavý,
vždy cítíval jsem, že se o ni chvěji. —
Já viděl jasně, že v té mladé hrudi
andělská duše těžce churaví,
a zdálo se mi, že mne v prsa studí
ten úsměv její, — ale mocí divnou
mne vábil přece modrých očí jas —
já okouzlen byl. — Proč se chvěju zas? —
to přešlo již — a mrtví neobživnou. —

Jak cítila, že choroba se ztrácí,
utekla z lože k namahavé práci.
To bylo v létě. — V parnu na poli
se do úpadu denně namáhala,
od rána k noci. — Její ruka malá

se krvavými rděla mozoly. — — —
Kdys kolem vísky šel jsem tichou nocí.
Ku chatě známé jakous divnou mocí
můj krok byl sveden s přímé cesty maně.
Z nizounkých oken světlo zářilo. —
Do chudé jizby já zřel zadumaně
a moje srdce v ňadrách bušilo.
Jak do svatyně v jizbu jsem se díval.
U krbu, v kterém oheň dohořival
seděla ona s knihou v klíně svém.
Napnutě četla. — V líci ubledlém
červánek rděl se, rty se zachvívaly
a zdálo se mi, že jí slza kalí
modravé oči. — Ubohá ta žena
si zachovala z dávných, lepších dob,
nemocí, bídou k smrti unavena
své srdce mladé, snivou svoji duši,
netknutou nikdy zubem různých zlob —
a svoje knihy. — —
Z myšlének mě ruší
v tom těžký krok a v jizbu z nenadání
muž náhle vrazil. — Žena zděšena
se chvěje před ním, — temně zasténá,
jak stěna bleda mlčky hlavu sklání
a s klína na zem padá její kniha.
S chechtotem divým muž ji rychle zdvihá.

„Tys četla zas!“ — a do krbu ji hází
a proti ženě zvedá ruku svou. —
Odvracím oko, síla již mi schází. —
Po dlouhé chvíli s tváří zakrytou
před chatu žena vratkým vyšla krokem. —
„Ubohá!“ dím jí, „naslouchal jsem všemu. —
Jak lituju vás!“ — Vlhkým ještě okem
pohlédla na mne, klidně děla jen:
„To můj je muž!“ — a vrátila se k němu.
Podivná touha k chatě druhý den
mne vedla zas. — Hle, na zápraží stála.
Na její tváři pláče stopu znát —
však mně se tím jen krásnější být zdála.
Zář divnou zřel jsem z její zraků plát
a moje srdce citem překypělo —
já řekl vše, co v duši mé se dělo —
že — miluju ji. — S divným hlédla strachem
mně do očí, tvář rděla se jí nachem.
Pak děla hlasem utlumeným zpola.
„Jak? nezdá se Vám, že mne muž můj volá?“
a vešla v chatu nepohlednouc ke mně.
V mých ňadrech cosi ozvalo se temně,
že proti ní jsem těžce, těžce hřešil. —

Za dobu krátkou našel jsem ji zas,
nemocnou v loži — a mně selhal hlas,
když nad ní skloněn marně jsem ji těšil.

Smrť neuprosná k hlavě usedla jí. —
A chorá žena ještě povzdech tají
a po svém muži ohlíží se plaše.
Však, kdež byl on! — My sami byli jen
a s náma byla krutá bolesť naše.
Ó, co jsem trpěl u ní den co den,
když viděl jsem, jak pomalu se tratí. — —
A jednou, — víc jsem nemoh' odolati, —
já zulíbal jí čelo, — bledý rtík. —
Nemocná ke mně kalné oči zvedá,
na tváři hrál jí úsměv okamžik,
a zdálo se, že kohos ještě hledá. —
Pak klesla zpátky a můj vřelý ret
již líbal pouze svadlý, mrtvý květ. —
To moje láska byla jediná
a jiskry po ní dosud cítím pláti
pod hrudí svojí. — —"
Co mám dále psáti?
Již brzo půlnoc, — lampa zhasíná. —

---

Po nebi modrém bílé mráčky plovou,
v dalekou dálku větřík nese je —
a s nimi moje sny a naděje.
Už zítra budu paní purkmistrovou!
Však ticho, srdce! nesmím děckem být!
Co bylo — bylo, — budu znova žít!
Mé sny? má láska? — najdu hříčku novou:

Už zítra budu paní purkmistrovou! —
Žár pode hrudí tajně slzou dusím;
je rozhodnuto: — zapomenout musím!
Ach, sama nevím, co se se mnou dělo. —
Cos tajemného v duši mé se chvělo,
mé srdce bylo rovno poupěti,
jež přetrpělo krutou zimu, dlouhou,
má duše ptákem, který čeká s touhou,
kdy bílým křídlem v blankyt vyletí.
A on, jenž mohl pro mne sluncem býti
a ducha svého zlatým paprskem
mě vésti z pouště k novému zas žití,
on zašlapal to mladé poupě v zem
a slabé ptáče srazil krutě dolů. — —
Proč oddávám se zbytečnému bolu? —

Už zítra budu paní purkmistrovou! —
Chci hodnou ženou býti, — přísahám! —
všem ideálům na vždy s bohem dám, —
u krbu počnu kariéru novou —
a svému choti — šťastna velice —
spravovat budu noční čepice. —
Ach, budu míti život tichý, milý. —
Purkmistra vezmu, — proč? však dobře vím!
z mých nápadníků zůstal posledním, —
ti ostatní mne všichni opustili. — —

# Karel Leger

narodil se dne 21. září 1859 v Kolíně. Studoval gymnasium v Klatovech a v Praze; pak usadil se, přejav od otce statek, v Kolíně zase.

Dosud vydal — vesměs v Kolíně u Kárníka — veršované spisy: „*Verše*“ (1881), „*Zapomenuté sny*“ (1882) a „*Pohádka z naší vesnice*“ (1883).

Hned prvním spisem upoutal pozornost kritiky na zjevný svůj talent. Báseň jeho nejnovější, námi zde vytištěný, rozkošně vypravovaný „Všední život“, pokládáme však za nejlepší z dosavadních Legerových děl, a sice za dílo, dle něhož směr i sílu talentu lze posouditi již určitě.

PG
5052
.P62
v.8

PG 5025 .P62 v.8 C.1
Vsedni zivot :
Stanford University Libraries
3 6105 036 225 535

STANFORD UNIVERSITY LIBRARIES
STANFORD, CALIFORNIA
94305

## Poetických besed:

Číslo I. **Ballady a romance** od *Jana Nerudy*. Cena 40 kr.

Číslo II. **Oldřich a Božena**. Idylla od *Ad. Heyduka*. Cena 50 kr.

Číslo III. **Petrkliče**. Báchorka od *Svatopluka Čecha*. Cena 40 kr.

Číslo IV. **Staré zvěsti**. Od *Jaroslava Vrchlického*. Cena 50 kr.

Číslo V. **Prosté motivy**. Od *Jana Nerudy*. Cena 50 kr.

Číslo VI. **Ballady**. Napsal *Ladislav Quis*. Cena 45 kr.

Číslo VII. **Griselda**. Povídka veršem od *Jul. Zeyera*. Cena 65 kr.

Číslem devátým bude:

## ZÁVIŠ.

Napsal

**František Chalupa.**

**Předplacení na „Poetické besedy" není žádné. — Sešity prodávají se jednotlivě. — Kdo z venkova objedná si alespoň dva svazky najednou, obdrží je frankovány.**

Tiskem dr. Edv. Grégra v Praze.